ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
M. DARMON
της 3ης Φεβρουαρίου 1993 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Ποια επίπτωση έχει στις ποσοστώσεις παραγωγής γάλακτος που έχουν χορηγηθεί σε παραγωγό η αλλαγή αγοραστή κατά τη διάρκεια του «γαλακτοκομικού έτους»; Αυτό είναι στην ουσία το ερώτημα που υποβάλει στο Δικαστήριο το tribunal de paix του Λουξεμβούργου.

2. Η αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων αποτελεί το αντικείμενο πολύπλοκης κοινοτικής ρυθμίσεως, η οποία επιδιώκει δύο στόχους: να άρει τη διαρθρωτική ανισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζητήσεως και να λάβει υπόψη την ιδιάζουσα κατάσταση ορισμένων παραγωγών.

3. Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 856/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984 [1], τροποποίησε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 804/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων [2], συμπληρώνοντάς τον με το άρθρο 5γ, το οποίο καθιέρωσε μια συμπληρωματική εισφορά εις βάρος των παραγωγών ή αγοραστών γάλακτος αγελάδος.

4. Έτσι, σε περίπτωση υπερβάσεως μιας οριακής ποσότητας παραγωγής, η οποία αποκαλείται ποσότητα αναφοράς και επιβάλλεται τόσο στους παραγωγούς όσο και σε όσους αγοράζουν από αυτούς, εισπράττεται μια συμπληρωματική εισφορά που επιτρέπει να καλυφθεί το κόστος διαθέσεως των πλεοναζουσών ποσοτήτων [3].

5. Το σύνολο των ποσοτήτων αναφοράς δεν μπορεί να υπερβεί, σε κάθε κράτος μέλος, μια εγγυημένη ποσότητα. Για να καμφθεί η αυστηρότητα του συστήματος αυτού, μια «εθνική εφεδρική ποσότητα» επιτρέπει στα κράτη μέλη να χορηγούν ειδική ποσότητα αναφοράς σε ορισμένες κατηγορίες παραγωγών.

6. Η συμπληρωματική εισφορά οφείλεται είτε *από τον παραγωγό* επί των παραδοθεισών σε αγοραστή ποσοτήτων γάλακτος, οι οποίες, εντός περιόδου δώδεκα μηνών, υπερβαίνουν μια ποσότητα αναφοράς ίση με τις παραδόσεις που ο ενδιαφερόμενος έχει πραγματοποιήσει κατά τη διάρκεια του έτους που το οικείο κράτος μέλος έχει επιλέξει ως έτος αναφοράς (εναλακτική λύση Α) είτε *από τον αγοραστή* (εναλλακτική λύση Β). Η τελευταία εναλλακτική λύση ορίζεται από το άρθρο 5γ, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68, όπως έχει προστεθεί από το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) 856/84, ως εξής:

«— Η εισφορά οφείλεται από [4] κάθε αγοραστή γάλακτος ή άλλων γαλακτομικών προϊόντων επί των ποσοτήτων γάλακτος ή ισοδυνάμου γάλακτος οι οποίες του παραδίδονται από παραγωγούς, και οι οποίες, κατά τη διάρκεια της σχετικής δωδεκάμηνης περιόδου, υπερβαίνουν μια ποσότητα αναφοράς που πρόκειται να καθοριστεί.

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

1 — Κανονισμός για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ 1984, L 90, σ. 10).

2 — ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 82.

3 — Βλ. την πρώτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84.

4 — Βλ. το διορθωτικό που δημοσιεύθηκε στην ΕΕ της 9ης Μαΐου 1984, L 123.

— Ο αγοραστής που οφείλει την εισφορά μετακυλίει την εισφορά αυτή μόνο στους παραγωγούς που αύξησαν τις παραδόσεις τους, ανάλογα με το πόσο συνετέλεσαν στην υπέρβαση της ποσότητας αναφοράς του αγοραστή» [5].

7. Η εναλλακτική λύση Β διαφοροποιείται θεμελιωδώς από την εναλλακτική λύση Α σε πληθώρα σημείων. Πρώτον, το γαλακτοκομείο οφείλει συμπληρωματική εισφορά σε περίπτωση υπερβάσεως της ποσότητας αναφοράς που του έχει χορηγηθεί: οι ατομικές παραγωγές συγχέονται εντός ενός συνόλου, δεδομένου ότι το μοναδικό κριτήριο που λαμβάνεται υπόψη είναι η υπέρβαση της ποσότητας αναφοράς του αγοραστή. Αυτή καθαυτή η υπέρβαση της ατομικής ποσότητας αναφοράς που έχει χορηγηθεί σε κάθε παραγωγό μένει χωρίς επίπτωση στην επιβολή της εισφοράς [6]. Δεύτερον, το γαλακτοκομείο μετακυλίει την εισφορά στους παραγωγούς που έχουν αυξήσει τις παραδόσεις τους, αναλόγως της συμβολής τους στην υπέρβαση της ποσότητας αναφοράς του αγοραστή [7]. Τρίτον, εντός του αυτού γαλακτοκομείου, οι παραδόσεις παραγωγών, κατά το μέρος που υπερβαίνουν την οικεία ποσότητα αναφοράς, μπορούν να συμψηφιστούν με τις παραδόσεις «ελλειμματικών» παραγωγών, εφόσον δεν έχει γίνει υπέρβαση της ποσότητας αναφοράς του γαλακτοκομείου [8].

8. Έτσι, ενώ στο πλαίσιο της εναλλακτικής λύσεως Α, ο παραγωγός οφείλει συμπληρωματική εισφορά για κάθε υπέρβαση της οικείας ποσότητας αναφοράς, στο πλαίσιο της εναλλακτικής λύσεως Β οι συνέπειες της αυξήσεως των παραδόσεων του παραγωγού αποτελούν συνάρτηση της συνολικής καταστάσεως του γαλακτοκομείου στο οποίο αυτός παραδίδει το γάλα του [9].

9. Συνεπώς, υπό την εναλλακτική λύση Β, υφίσταται ένα είδος «κοινωνικοποιήσεως των κινδύνων», η οποία επιτρέπει περισσότερο ευέλικτη διαχείριση και άριστη χρησιμοποίηση των ποσοστώσεων. Τούτο εξηγεί το ότι στην αρχή η εισφορά ήταν υψηλότερη στις περιπτώσεις εφαρμογής της εναλλακτικής λύσεως Β από ό,τι στις περιπτώσεις εφαρμογής της εναλλακτικής λύσεως Α [10].

10. Με άλλα λόγια, στο πλαίσιο της εναλλακτικής λύσεως Β, διενεργείται συμψηφισμός σε δύο επίπεδα [11]. *Από πλευράς αγοραστή,* οι πλεονασματικές παραδόσεις ενός από τους παραγωγούς μπορούν να συμψηφιστούν με τις ελλειμματικές παραδόσεις άλλου παραγωγού, εφόσον δεν έχει γίνει υπέρβαση της ποσότητας αναφοράς που έχει χορηγηθεί στον αγοραστή [12]. *Από πλευ-*

5 — Η ποσότητα αναφοράς που έχει χορηγηθεί στα γαλακτοκομεία αντιστοιχεί στο σύνολο των ποσοτήτων γάλακτος που αγοράζονται κατά ένα συγκεκριμένο έτος. Βλ. το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84. Το άρθρο 5γ, παράγραφος 1, τελευταία περίπτωση, τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) 773/87 του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 1987, για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ 1987, L 78, σ. 1). Ο κανονισμός αυτός είναι ratione temporis ανεφάρμοστος στην παρούσα υπόθεση.

6 — Βλ. το σημείο 17 των προτάσεών μου στην υπόθεση Thevenot, απόφαση της 28ης Απριλίου 1988, 61/87 (Συλλογή 1988, σ. 2375).

7 — Άρθρο 5γ, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, τρίτη περίπτωση, του προαναφερθέντος κανονισμού 804/68, όπως συμπληρώθηκε από το άρθρο 1 του κανονισμού 856/84.

8 — Βλ. τη σκέψη 11 της προαναφερθείσας αποφάσεως Thevenot.

9 — Βλ. D. Rosario, Le nouveau régime de maîtrise de la production dans le secteur du lait et des produits laitiers, Revue du Marché Commun, αρ. 291, Νοέμβριος 1985, σ. 544.

10 — Βλ. το άρθρο 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84. Η εισφορά είναι, προς το παρόν, οποιαδήποτε και αν είναι η εναλλακτική λύση που ακολουθείται, ίση προς το 115 % της ενδεικτικής τιμής του γάλακτος. Βλ. το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3880/89 του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 1989, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/85, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ 1989, L 378, σ. 3).

11 — Δεν κάνω λόγο για τους συμψηφισμούς που διενεργούνται σε ευρύτερη κλίμακα από την περιοχή ή το εθνικό έδαφος (άρθρο 4α του κανονισμού 857/84).

12 — Ωστόσο, υφίστανται εξαιρέσεις από την αρχή του συμψηφισμού εντός του γαλακτοκομείου: είναι δυνατόν να επιβληθούν κυρώσεις, για το σύνολο σημαντικών υπερβάσεων, ακόμη και αν ο ενδιαφερόμενος παραγωγός είναι συμβεβλημένος με γαλακτοκομείο που δεν έχει υπερβεί την ποσότητά του αναφοράς — πράγμα που καταλήγει στη χρησιμοποίηση της εναλλακτικής λύσεως Α (βλ. το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) 773/87 του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 1987, για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ 1987, L 78, σ. 1).

ράς παραγωγού, το πλεόνασμα παραγωγής σε κάποιο χρονικό διάστημα εντός του έτους μπορεί να απορροφηθεί από ανεπάρκεια παραγωγής σε άλλο χρονικό διάστημα εντός του αυτού έτους, εφόσον δεν έχει γίνει υπέρβαση της ατομικής ποσότητας αναφοράς του παραγωγού για το εν λόγω έτος.

11. Συνεπώς, στο πλαίσιο της εναλλακτικής λύσεως Β, η κατά τη διάρκεια του έτους αλλαγή αγοραστή μπορεί να έχει μεγάλη πρακτική σημασία για τον παραγωγό: οι συμβεβλημένοι παραγωγοί με γαλακτοκομείο που διατρέχει τον κίνδυνο να υπερβεί την οικεία ποσότητα αναφοράς θα έχουν, ενδεχομένως, την τάση να αλλάξουν αγοραστή, επιλέγοντας γαλακτοκομείο που δεν αντιμετωπίζει τον κίνδυνο αυτό, λόγω μειώσεως της παραγωγής των προμηθευτών του[13].

12. Η περίπτωση υποκαταστάσεως αγοραστή κατά τη διάρκεια του έτους στο πλαίσιο της εναλλακτικής λύσεως Β προβλέπεται από το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων[14], το οποίο ορίζει ότι στην περίπτωση αυτή η ποσότητα αναφοράς καθορίζεται:

«— για το τέλος της τρέχουσας δωδεκάμηνης περιόδου, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου ή μέρους των ποσοτήτων αναφοράς au prorata του χρονικού διαστήματος που υπολείπεται,

— (...)»

13 — Εν προκειμένω, η προθεσμία προειδοποιήσεως για την εγκατάλειψη του πρώτου γαλακτοκομείου απαγόρευε μια τέτοια πρακτική.

14 — ΕΕ 1984, L 90, σ. 13.

13. Τέλος, το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1371/84 της Επιτροπής, της 16ης Μαΐου 1984[15], διευκρινίζει ότι «η ποσότητα αναφοράς του αγοραστή προσαρμόζεται κυρίως για να ληφθούν υπόψη (...) δ) οι περιπτώσεις υποκαταστάσεως που αναφέρονται στο άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84, συμπεριλαμβανομένης της περιπτώσεως που οι παραγωγοί αλλάζουν αγοραστή».

14. Στην υπόθεση Neu[16], το Δικαστήριο έχει ήδη εξετάσει τη λουξεμβουργιανή ρύθμιση, η οποία έχει επιλέξει την εναλλακτική λύση Β και προέβλεπε ότι, σε περίπτωση αλλαγής αγοραστή κατά τη διάρκεια του έτους, αφαιρείται ποσότητα αναφοράς ίση προς αυτή που έχει χορηγηθεί στον προμηθευτή από την ποσότητα αναφοράς του πρώτου αγοραστή για να προστεθεί στην ποσότητα αναφοράς του νέου αγοραστή, μειωμένη κατά ποσοστό 10 % το οποίο περιέχεται στην εθνική εφεδρική ποσότητα[17].

15. Το δικαστήριο έκρινε ότι η αφαίρεση του ως άνω ποσοστού ήταν αντίθετη προς την αρχή της ελεύθερης επιλογής οικονομικού εταίρου: η μείωση της ποσότητας αναφοράς σε περίπτωση αλλαγής αγοραστή μπορεί να αποθαρρύνει τους παραγωγούς να αλλάξουν αγοραστή προκειμένου να συμβληθούν με γαλακτοκομείο που προσφέρει ευνοϊκότερους όρους. Η μείωση αυτή, διευκρίνισε το Διακστήριο, είναι ακόμα λιγότερο δικαιολογημένη, καθόσον δεν διατίθεται στην αγορά πρόσθετη ποσότητα γάλακτος.

15 — Κανονισμός για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 (ΕΕ 1984, L 132, σ. 11).

16 — Απόφαση της 10ης Ιουλίου 1991, C-90/91 και C-91/91 (Συλλογή 1991, σ. I-3617).

17 — Βλ. το άρθρο 9 του κανονιστικού διατάγματος του Μεγάλου Δούκα της 7ης Ιουλίου 1987 περί εφαρμογής στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργο του καθεστώτος συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος, Mémorial σ. 850.

16. Συνεπώς, η αλλαγή αγοραστή δεν μπορεί να έχει ως συνέπεια να περιάγεται ο παραγωγός σε μειονεκτική θέση [18].

17. Το υπό εξέταση προδικαστικό ερώτημα αφορά και αυτό τόσο τις δυσκολίες που θέτει η αλλαγή αγοραστή όσο και την ερμηνεία του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84.

18. Τα πραγματικά περιστατικά είναι τα εξής: Ο Hendel, εναγόμενος της κύριας δίκης, είναι γαλακτοπαραγωγός στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου. Την 1η Ιανουαρίου 1986, έπαυσε να παραδίδει την παραγωγή του στη Luxlait, προκειμένου να τη διοχετεύει στην Procola.

19. Αφού κατέβαλε συμπληρωματική εισφορά για την οικεία περίοδο, η Luxlait ενήγαγε τον Hendel για την καταβολή του ποσού των 17 977 LFR, το οποίο αποτελεί το ποσό που δικαιούται να μετακυλίσει στον παλαιό της εταίρο για την περίοδο εμπορίας από 1ης Απριλίου έως 31ης Δεκεμβρίου 1985.

20. Το επιληφθέν δικαστήριο σας υποβάλλει, στην ουσία, το ακόλουθο ερώτημα [19]: Μπορεί, στο πλαίσιο της εναλλακτικής λύσεως Β, να συμψηφιστεί η πλεονασματική παράδοση σε έναν από τους αγοραστές με την ελλειμματική παράδοση στον αγοραστή που τον αντικατέστησε, έτσι ώστε να πρέπει να επιβληθεί πρόστιμο μόνον αν έχει γίνει υπέρβαση της συνολικής ποσοστώσεως που έχει χορηγηθεί στον παραγωγό, ανεξαρτήτως της κατανομής της ποσοστώσεως αυτής μεταξύ των δύο αγοραστών;

18 — Προαναφερθείσα απόφαση Neu, σκέψη 13.

19 — Το προδικαστικό ερώτημα παρατίθεται, ως έχει, στην έκθεση ακροατηρίου (I-4).

21. Εδώ ανακύπτει ένα προκαταρκτικό ζήτημα: αφορά το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 857/84 [20] την περίπτωση που, στο πλαίσιο της εναλλακτικής λύσεως Β, ο γαλακτοπαραγωγός αλλάξει με δική του πρωτοβουλία το γαλακτοκομείο με το οποίο είναι συμβεβλημένος, χωρίς να έχει γίνει μεταβίβαση της επιχειρήσεως μεταξύ των αγοραστών;

22. Με την πρώτη προσέγγιση νομίζω ότι δεν πρέπει να γίνεται διάκριση εκεί όπου ο νόμος δεν κάνει διάκριση και ότι υφίσταται υποκατάσταση αγοραστή υπό την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 2, και στις περιπτώσεις που αυτή οφείλεται στην πρωτοβουλία του παραγωγού.

23. Επιπλέον, το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1371/84 προβλέπει ότι, «σε περίπτωση εφαρμογής της εναλλακτικής λύσεως Β, η ποσότητα αναφοράς του αγοραστή προσαρμόζεται κυρίως για να ληφθούν υπόψη (...) δ) οι περιπτώσεις υποκαταστάσεως που αναφέρονται στο άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84, *συμπεριλαμβανομένης της περιπτώσεως που οι παραγωγοί αλλάζουν αγοραστή*» [21].

24. Με την απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 1986, Klensch [22], η οποία ερμήνευσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 857/84, και ειδικά το άρθρο 7, παράγραφος 2, το Δικαστήριο έκρινε ότι, όταν ένας παραγωγός που υπόκειται την εναλλακτική λύση Β σταματά εκουσίως τη δραστηριότητά του, η ατομική

20 — Η παράγραφος 2 του άρθρου 7 δεν τροποποιήθηκε με τη νέα διατύπωση του άρθρου αυτού υπό το άρθρο 1 του κανονισμού 590/85 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 1985, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ 1985, L 68, σ. 1).

21 — Η υπογράμμιση δική μου. Βλ., επίσης, το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1546/88 της Επιτροπής, της 3ης Ιουνίου 1988, σχετικά με τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68. Ο κανονισμός αυτός αναμόρφωσε την εφαρμοστέα επί του θέματος ρύθμιση (βλ. τη δεύτερη αιτιολογική του σκέψη).

22 — Απόφαση 201/85 και 202/85 (Συλλογή 1986, σ. 3477).

του ποσότητα αναφοράς δεν θεωρείται κεκτημένη από τον αγοραστή, αλλά πρέπει να υπολογίζεται στην εθνική εφεδρική ποσότητα. Επομένως, το Δικαστήριο αποκλείει την ερμηνεία που «θα είχε ως αποτέλεσμα να δεσμεύσει τον αποχωρούντα παραγωγό, ο οποίος θα επιθυμούσε να επαναλάβει τη δραστηριότητά του, με τον προηγούμενο αγοραστή του, και δεν θα του επέτρεπε να επιλέξει κατά τη στιγμή αυτή άλλον αγοραστή» [23].

25. Συνεπώς, είναι σαφές ότι το προαναφερθέν άρθρο 7, παράγραφος 2, καλύπτει εν γένει όλες τις περιπτώσεις ολικής ή μερικής υποκαταστάσεως ενός αγοραστή σε άλλον, περιλαμβανομένης της περιπτώσεως αλλαγής αγοραστή με πρωτοβουλία του παραγωγού.

26. Για την ερμηνεία αυτού του νομοθετικού κειμένου πρέπει να ληφθούν υπόψη τρεις ουσιώδεις κανόνες:

— πρώτον, έλεγχος της γαλακτοκομικής παραγωγής: η αρχή αυτή, η οποία αποτελεί τον λόγο της θεσπίσεως του συστήματος των γαλακτοκομικών ποσοστώσεων, επιβάλλει ότι κάθε υπέρβαση, εκ μέρους του αγοραστή, της οικείας ποσότητας αναφοράς συνεπάγεται συμπληρωματική εισφορά·

— δεύτερον, ελεύθερη επιλογή οικονομικού εταίρου: είναι το κύριο δίδαγμα της αποφάσεως του Δικαστήριου στην υπόθεση Neu·

— τέλος, αλληλεγγύη μεταξύ παραγωγών: ενεργοποιείται μόνον εντός του αυτού γαλακτοκομείου [24].

27. Θα εξετάσω διαδοχικά την ερμηνεία του άρθρου αυτού, όπως προκύπτει από την εφαρμογή του στο Λουξεμβούργο και όπως προτάθηκε, αφενός, από τον Hendel και, αφετέρου, από την Επιτροπή.

28. Το άρθρο 7, παράγραφος 2, εφαρμόζεται στο Μεγάλο Δουκάτο ως εξής: η ετήσια ποσότητα αναφοράς του παραγωγού κατανέμεται μεταξύ των αγοραστών αναλόγως του χρόνου που ο παραγωγός ήταν συμβεβλημένος με κάθε έναν από αυτούς.

29. Η λύση αυτή, εκ πρώτης όψεως πιστή στο γράμμα του νομοθετικού κειμένου, δεν μου φαίνεται σύμφωνη ούτε με το πνεύμα του ούτε και με τη νομολογία του Δικαστηρίου.

30. Συγκεκριμένα, ο παραγωγός είναι δυνατόν να τιμωρηθεί με το να συμβάλει στη συμπληρωματική εισφορά που οφείλει ο πρώτος αγοραστής, τη στιγμή που, λόγω ελλειμματικής παραδόσεως στον δεύτερο αγοραστή, δεν έχει υπερβεί την ατομική του ποσότητα αναφοράς. Συνεπώς, θα μπορούσε να αποτραπεί από την αλλαγή γαλακτοκομείου διαρκούσης της γαλακτοκομικής περιόδου και, έτσι, να μην επωφεληθεί περισσότερο πλεονεκτικών οικονομικών συνθηκών.

31. Όμως από την απόφαση του Δικαστήριου Neu [25] προκύπτει ότι η αρχή της ελεύθερης επιλογής οικονομικού εταίρου δεν επιτρέπει να περιέρχεται ο παραγωγός που αποφασίζει να αλλάξει αγοραστή κατά τη διάρκεια του έτους σε μειονεκτική θέση έναντι του παραγωγού που δεν έχει αλλάξει γαλακτοκομείο [26]. Το Δικαστήριο έχει επισημάνει ότι τούτο ισχύει όλως ιδιαιτέρως στην

23 — Σκέψη 22.

24 — Προαναφερθείσα απόφαση Thevenot, σκέψη 11.

25 — Προαναφερθείσα απόφαση, ιδίως σκέψη 11.

26 — Σκέψη 13.

περίπτωση που η αλλαγή αγοραστή δεν συνεπάγεται τη διάθεση πρόσθετης ποσότητας των εν λόγω προϊόντων στην αγορά [27].

32. Συνεπώς, όπως δεν μπορεί να δικαιολογήσει μείωση της ποσότητας αναφοράς, η αλλαγή αγοραστή, εφόσον ετησίως παραδίδεται ίση ποσότητα, δεν μπορεί να οδηγήσει στην καταβολή συμπληρωματικών εισφορών, εκεί όπου δεν θα οφείλονταν αυτές οι εισφορές αν δεν είχε γίνει αυτή η αλλαγή.

33. Όσο για τον Hendel, αυτός προτείνει τροποποίηση του λουξεμβουργιανού συστήματος. Υποστηρίζει ότι η υπέρβαση παραδόσεως προς τη Luxlait κατά την περίοδο από 1ης Απριλίου 1985 μέχρι 31ης Δεκεμβρίου 1985 μπορεί να συμψηφιστεί με την «υπο-παράδοση» προς την Procola κατά το διάστημα από 1ης Ιανουαρίου 1986 μέχρι 31ης Μαρτίου 1986. Ο Hendel στηρίζεται, κυρίως, στις αρχές που αναγνωρίστηκαν με την απόφαση Neu: η αλλαγή αγοραστή διαρκούσης της περιόδου δεν πρέπει να περιάγει τον παραγωγό που προέβη στην αλλαγή αυτή σε μειονεκτική θέση έναντι του παραγωγού που παραμένει συμβεβλημένος με τον ίδιο αγοραστή.

34. Ούτε αυτή η λύση μπορεί να γίνει δεκτή.

35. Βέβαια, η κατά τη διάρκεια του γαλακτοκομικού έτους απορρόφηση του στιγμιαίου πλεονάσματος παραγωγής επιτρέπει στον παραγωγό — με ένα είδος εσωτερικού συμψηφισμού στην εκμετάλλευσή του — να διατηρηθεί στα όρια της ατομικής του ποσότητας αναφοράς.

36. Αλλά, για να επιτύχει αυτό, ο εναγόμενος της κύριας δίκης στρεβλώνει, κατά την άποψή μου, το σύστημα συμψηφισμού μεταξύ παραγωγών που καθιερώνει η εναλλακτική λύση Β. Συγκεκριμένα, προτείνει να γίνει συμψηφισμός μεταξύ των ποσοτήτων που παραδόθηκαν σε διαφορετικούς αγοραστές. Τούτο καταλήγει στο να υποκατασταθεί ο συμψηφισμός μεταξύ παραγωγών εντός του αυτού γαλακτοκομείου από τον συμψηφισμό μεταξύ αγοραστών, συνεπώς μεταξύ γαλακτοκομείων, πράγμα που είναι αντίθετο προς τη ratio του κανονισμού.

37. Τέλος, η Επιτροπή προτείνει να κατανεμηθεί η ποσότητα αναφοράς μεταξύ των διαδοχικών αγοραστών «λαμβανομένου υπόψη του μέσου όρου των πραγματικών παραδόσεων κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων χρήσεων» και κατ' αναλογίαν του χρονικού διαστήματος που ο παραγωγός ήταν συμβεβλημένος με τους διαφορετικούς αγοραστές διαρκούσης της περιόδου εμπορίας. Έτσι, λαμβάνονται υπόψη δύο επιταγές:

— η γαλακτοκομική παραγωγή δεν είναι γραμμική, αλλά υπόκειται, κατά τη διάρκεια ολοκλήρου του έτους, σε διακυμάνσεις, οι οποίες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη·

— οι παραγωγοί μπορούν να επωφεληθούν — εντός της τρέχουσας δωδεκάμηνης περιόδου — των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί από άλλους παραγωγούς συμβεβλημένους με τον ίδιο αγοραστή.

38. Ούτε με αυτή τη λύση μπορώ να συνταχθώ.

39. Συγκεκριμένα, η ετήσια ατομική ποσότητα αναφοράς του παραγωγού κατανέμεται μεταξύ των διαδοχικών αγοραστών βάσει του μέσου όρου της παραγωγής των τριών τελευταίων ετών. Τούτο προϋποθέτει ότι τα έτη αυτά είναι αντιπροσωπευτικά και δεν επιτρέπει την κατανομή της ποσότητας αναφοράς του παραγωγού που αλλάζει αγοραστή, ενώ αριθμεί λιγότερα από τρία έτη δραστηριότητας.

27 — Σκέψη 14.

40. Επιπλέον, μια τέτοια ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 2, έχει τα ίδια μειονεκτήματα με την ερμηνεία που δέχεται το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου: ο παραγωγός μπορεί να υποβληθεί σε συμπληρωματική εισφορά, παρ' όλον ότι, κατά το ίδιο έτος, δεν έχει υπερβεί την ποσότητά του αναφοράς.

41. Οι διαφορετικές ερμηνείες που προτάθηκαν καθιστούν φανερή τη δυσκολία συμβιβασμού της αρχής της ελεύθερης επιλογής οικονομικού εταίρου (ο παραγωγός που αλλάζει γαλακτοκομείο δεν πρέπει να περιέχεται σε μειονεκτική θέση έναντι του παραγωγού που δεν αλλάζει γαλακτοκομείο) με τον κανόνα του συμψηφισμού μεταξύ παραγωγών του αυτού γαλακτοκομείου (οι ποσότητες αναφοράς που δεν έχουν χρησιμοποιήσει οι παραγωγοί ενός γαλακτοκομείου μπορούν να συμψηφιστούν μόνο με τις πλεονασματικές παραδόσεις άλλων παραγωγών του αυτού γαλακτοκομείου).

42. Ωστόσο, αποδεικνύεται ότι οι αρχές αυτές μπορούν να συμβιβαστούν, αν κατανεμηθεί διαφορετικά η ποσότητα αναφοράς του παραγωγού μεταξύ των αγοραστών.

43. Συγκεκριμένα, είναι δυνατόν να νοηθεί ένα σύστημα που λαμβάνει υπόψη τις ποσότητες που έχουν *πράγματι* παραδοθεί στον πρώτο αγοραστή.

44. Η ποσότητα αναφοράς που χορηγείται στον πρώτο αγοραστή θα είναι ίση με την ποσότητα γάλακτος που του έχει όντως παραδώσει ο παραγωγός εντός του ορίου της ετησίας ποσότητας αναφοράς του [28].

45. Η ποσότητα αναφοράς που χορηγείται στον δεύτερο αγοραστή θα είναι ίση με το υπόλοιπο, δηλαδή με τη διαφορά μεταξύ της ατομικής ετήσιας ποσότητας αναφοράς του παραγωγού και των ποσοτήτων που αυτός έχει παραδώσει στον πρώτο αγοραστή.

46. Η λύση αυτή παρουσιάζει ορισμένα πλεονεκτήματα.

47. Ο παραγωγός δεν μπορεί να υποχρεωθεί στην καταβολή συμπληρωματικής εισφοράς για την περίοδο που ήταν συμβεβλημένος με τον πρώτο αγοραστή, εφόσον δεν έχει υπερβεί την ατομική του ετήσια ποσότητα αναφοράς.

48. Εντός του ορίου αυτού, όσο αυξάνεται η ποσότητα που παραδίδει ο ενδιαφερόμενος παραγωγός, τόσο αυξάνεται και η ποσότητα αναφοράς του αγοραστή. Ο ενδιαφερόμενος παραγωγός, ναι μεν δεν θέτει στη διάθεση άλλων παραγωγών τις ποσότητες αναφοράς που δεν έχει χρησιμοποιήσει, πλην όμως ούτε χρησιμοποιεί, για να συμψηφίσει τυχόν πλεονασματική παράδοση, τις ποσότητες αναφοράς που δεν έχουν χρησιμοποιήσει άλλοι παραγωγοί. Συνεπώς, η μεταβολή της καταστάσεώς του δεν έχει συνέπειες έναντι των άλλων παραγωγών που είναι συμβεβλημένοι με τον πρώτο αγοραστή.

49. Αν, με τις παραδόσεις προς τον πρώτο αγοραστή, ο παραγωγός υπερβεί την ατομική του ετήσια ποσότητα αναφοράς, θα είναι εύλογο να υποχρεωθεί να συμβάλει στη συμπληρωματική εισφορά στο πλαίσιο του γαλακτοκομείου αυτού, εφόσον δεν συμψηφιστεί η υπέρβαση αυτή με ποσότητες αναφοράς που δεν έχουν χρησιμοποιήσει οι άλλοι παραγωγοί.

50. Σε περίπτωση ελλειμματικής παραδόσεως στον δεύτερο αγοραστή, οι αχρησιμοποίητες ποσότητες θα βρίσκονται στη

28 — Αυτή η ποσότητα αναφοράς είναι εκείνη που θα είχε χορηγηθεί στον αγοραστή, αν ο παραγωγός δεν είχε αλλάξει γαλακτοκομείο.

διάθεση των άλλων παραγωγών που είναι συμβεβλημένοι με τον εν λόγω αγοραστή. Συνεπώς, δεν θα συντελείται συμψηφισμός μεταξύ γαλακτοκομείων.

51. Πριν τελειώσω, θεωρώ χρήσιμο να υπενθυμίσω την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, κατά την οποία:

«όταν ένα κείμενο παραγώγου κοινοτικού δικαίου χρήζει ερμηνείας, η ερμηνεία αυτή πρέπει, κατά το μέτρο του δυνατού, να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της Συνθήκης και τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου» [29].

52. Ωστόσο, δεν θα το αποκρύψω. Η λύση που προτείνω στο Δικαστήριο ωθεί στα άκρα την ερμηνεία της περιεχομένης στο άρθρο 7, παράγραφος 2, φράσεως «au prorata του χρονικού διαστήματος που υπολείπεται».

53. Το ότι αποφάσισα να την προτείνω οφείλεται, αφενός, στο ότι το Δικαστήριο, εμπνεόμενο από τις προαναφερθείσες αρχές, δέχθηκε, με την απόφαση Neu, πολύ ευρεία ερμηνεία της τρίτης παραγράφου του άρθρου αυτού και, αφετέρου, στο ότι η ίδια η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση αυτή, προτείνει στο Δικαστήριο εξίσου τολμηρή ερμηνεία της υπό εξέταση διατάξεως.

54. Συνεπώς, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί:

Στο πλαίσιο της εναλλακτικής λύσεως Β του καθεστώτος συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος που θεσπίστηκε με το άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 856/84, ο παραγωγός που αλλάζει αγοραστή κατά τη διάρκεια της δωδεκάμηνης περιόδου μπορεί να υποχρεωθεί να καταβάλει συμπληρωματική εισφορά μόνον αν έχει υπερβεί, κατά τη διάρκεια του έτους, την ποσότητα αναφοράς που του έχει χορηγηθεί. Προς τούτο, η ποσότητα αυτή κατανέμεται μεταξύ των διαδοχικών αγοραστών του, κατά τέτοιον τρόπο ώστε να ισούται, για τον πρώτο αγοραστή, με τις ποσότητες που του έχουν πράγματι παραδοθεί και για τον δεύτερο αγοραστή, με την ετήσια ποσότητα αναφοράς του παραγωγού μείον τις ποσότητες που έχουν παραδοθεί στον πρώτο αγοραστή.

29 — Προαναφερθείσα απόφαση Neu, σκέψη 12. Βλ., επίσης, την προαναφερθείσα απόφαση Klensch, σκέψη 21.